

Perspectiefnota 2021

Gemeente Alblasterdam

*'Grenzen aan
een financieel gezond perspectief'*

Vastgesteld in het college van B&W op 9 juni 2020

Inhoudsopgave Perspectiefnota 2021

1. Inleiding.....	3
2. Algemeen financieel perspectief	5
2.1. Uitgangspunten Begroting 2021	6
2.2. Algemene uitkering	7
2.3. Gemeenschappelijke regelingen	7
2.4. Autonome ontwikkelingen.....	9
2.5. Ambities Samenlevingsagenda.....	11
2.6. Voorgestelde maatregelen	13
2.7. Risico's	13
3. Zoekrichtingen op weg naar een structureel sluitende begroting	16
4. Van Perspectiefnota naar begroting	18

1. Inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota voor de periode 2021 tot en met 2024 met als thema: **'Grenzen aan een financieel gezond perspectief'**.

Kostenontwikkeling sociaal domein zorgelijk

In de komende jaren voorziet de gemeente sterk oplopende kosten in het sociaal domein én onvoldoende compensatie hiervoor door het Rijk. In de afgelopen jaren hebben wij continu financiële ruimte gezocht om te komen tot een structureel sluitende begroting. In de jaren 2019 tot en met 2022 zetten wij reserves in om tekorten in deze jaren op te vangen. Verdergaande bezuinigingen op andere domeinen om de oplopende kosten in het sociaal domein op te vangen vinden wij onverantwoord. Als het Rijk onvoldoende over de brug komt met compensatie voor de gestegen kosten in het sociaal domein en/of als andere scenario's zich voordoen waarbij de kosten nog sterker stijgen dan voorzien in het meerjarenperspectief dan zijn nieuwe bezuinigingen in de begroting 2022 onontkoombaar. Daarbij moeten wij dan ook kijken naar de taken die bij onze gemeenschappelijke regelingen zijn belegd.

Het college blijft onverminderd inzetten op de kanteling in het sociaal domein zoals beschreven in de begroting 2020. Binnen ons lokaal dorpsnetwerk als in regionaal verband werken wij samen met de Drechtstedengemeenten, de Sociale Dienst Drechtsteden en de Serviceorganisatie jeugd aan oplossingen om de sterk stijgende kosten voor de taken werk, zorg en jeugd te stabiliseren en beheersbaar te krijgen. In de begroting 2020 en het meerjarenperspectief 2021-2023 is al geld vrijgemaakt voor een aantal innovatieve projecten gericht op gezondheid, preventie en meedoen als preventieve activiteit. Projecten in het kader van de Regiodeal en groeiagenda (zoals Nedstaal – Peute; Kansrijk), Dok12 en de doorontwikkeling van Smile 2.0 (versterking en verbreding van de landingsplekken voor de doelgroep) en de beweging jeugdhulp naar de voorkant dragen hier aan bij.

Grenzen aan samenwerking in verbonden partijen

Wij signaleren dat, net als bij andere gemeenten (zeker de Drechtsteden gemeenten), de kosten in het sociaal domein vanaf 2018 hoger zijn dan de middelen die wij van het Rijk krijgen. Veel van de taken in het sociaal domein zijn belegd bij onze gemeenschappelijke regelingen (Sociale Dienst Drechtsteden én Service organisatie Jeugd). De steeds grotere gap tussen kosten en rijksmiddelen geeft in de komende jaren een opwaartse druk in het budgetbeslag van bijdragen aan verbonden partijen in onze begroting. Dit stijgt bij de meest positieve scenario's uit de begrotingen van deze verbonden partijen van 49% in 2021 naar 53% in 2024. Wij zien deze opwaartse druk ook bij andere (Drechtsteden) gemeenten. Wij lopen hier tegen een kritische grens.

Dit vraagt om een gesprek met onze raad over de toekomstige arrangementen van taken, die wij bij gemeenschappelijke regelingen beleggen. Dit gesprek sluit aan op al lopende trajecten over de toekomstige samenwerking in Drechtsteden en gaan wij ook aan met de andere (Drechtsteden)gemeenten.

Corona crisis

De Corona crisis die in maart 2020 is uitgebroken vergt veel inzet van onze ambtelijke organisatie in de crisisorganisatie, op de beleidsterreinen sociaal, maatschappelijk en economie én op het gebied van planning & control en risicomangement. Van gemeenten en onze gemeenschappelijke regelingen wordt veel gevraagd op het gebied van beheersing van het coronavirus (contactonderzoeken GGD), handhaving openbare orde (noodverordening) en ondersteuning van getroffen sectoren (zoals de uitvoering van de Tozo regeling door de sociale dienst en uitstel van betaling van gemeentelijke belastingen). Het Rijk heeft toegezegd gemeenten te compenseren voor de extra kosten.

De (financiële) gevolgen voor de langere termijn zijn uiterst onzeker. De effecten van de gezondheids crisis op de economie zijn afhankelijk van de duur van de getroffen contact maatregelen én van de duur en diepgang van de recessie. Op dit moment zijn de gevolgen voor de gemeente Alblasserdam nog niet in te schatten en niet financieel te vertalen. In deze Perspectiefnota 2021 zijn de financiële gevolgen van de Corona crisis nog niet verwerkt.

Op weg naar de begroting 2021 gaan wij denken in verschillende scenario's. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft in maart 2020 vier mogelijke scenario's geschetst voor de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. Wij gebruiken dit soort (bijgestelde) scenario's voor Nederland om de financiële gevolgen voor de gemeente Alblasserdam in de begroting 2021 in te schatten.

Pas op de plaats en inkomsten verhogen noodzakelijk

In de Begroting 2020 hebben wij een structureel tekort opgelost van ongeveer € 2 miljoen per jaar ten opzichte van een totale begroting tussen de € 45 en € 50 miljoen. Het college vindt verdergaande maatregelen in de begroting van Alblasserdam onverantwoord. Als het Rijk voor het opmaken van de begroting 2021 onvoldoende over de brug komt met compensatie voor de gestegen kosten in het sociaal domein dan zijn wij genooddaakt om de eigen inkomsten (belastingen / heffingen) verder te verhogen.

Het college blijft inzetten op de lobby naar het Rijk voor voldoende budgetten en in regionaal verband samen met de Drechtstedengemeenten, de Sociale Dienst Drechtsteden en de Serviceorganisatie jeugd te komen tot oplossingen voor de taken werk, zorg en jeugd.

De begroting 2020 liet een nadelig structureel resultaat zien in de jaren 2020 tot en met 2022 en een structureel sluitende begroting van 2023. In de begroting 2021 moeten wij een structureel sluitende begroting presenteren voor de jaren 2023 én 2024. In deze Perspectiefnota 2021 schetst het college de mogelijkheden voor een structureel sluitende begroting vanaf het jaar 2023.

Meicirculaire 2020

De meicirculaire 2020 is net voor de behandeling van deze Perspectiefnota in het college gepubliceerd. Een eerste analyse op hoofdlijnen laat zien dat de gemeente Alblasserdam meer middelen ontvangt van het Rijk, vooral in de jaren 2021 en 2022. In deze Perspectiefnota 2021 is de loon- en prijscompensatie naar prijspeil 2021 echter al verwerkt. Met name voor de jaren 2023 en 2024 is nog een grondiger analyse noodzakelijk om te beoordelen of de meicirculaire 2020 voor deze jaren al dan niet nog een positief effect heeft ten opzichte van deze Perspectiefnota. Wij informeren uw raad over deze analyse in een raadsinformatiebrief. Deze zal voor uw raad beschikbaar zijn bij de algemene beschouwingen, zodat u deze kunt betrekken bij uw besluitvorming over deze Perspectiefnota 2021.

Algemene beschouwingen

De raad behandelt deze Perspectiefnota tijdens de Algemene beschouwingen op 8 juli 2020. Het college vraagt de raad zich in ieder geval uit te spreken over het standpunt van het college dat verdergaande maatregelen onverantwoord zijn én dat inkomsten verhogen de enige mogelijkheid is als het Rijk de gemeente onvoldoende compenseert voor de opgelopen kosten in het sociaal domein. De Algemene beschouwingen zijn ook het moment voor de raad om richting te geven aan het college over de mate waarin het aan de knoppen, zoals het weerstandsvermogen, de lokale lasten, het ambitieniveau en het voorzieningenniveau in het dorp, kan draaien richting een structureel sluitende begroting. Het college doet een voorstel voor het vervolgproces richting de behandeling van de begroting 2021.

2. Algemeen financieel perspectief

In dit hoofdstuk informeren wij u over het algemeen financieel perspectief. We starten met een overzicht van de veranderingen ten opzichte van de Begroting 2020 en het Meerjarenperspectief 2021-2023.

Het financiële meerjarenperspectief 2021-2024 ziet er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
Geraamd resultaat Begroting 2020	-	-	-	176
Mutaties PPN 2021:				
Algemene uitkering	972	1.034	941	958
Gemeenschappelijke regelingen	-/- 816	-/- 897	-/- 977	-/- 1.066
Overige autonome ontwikkelingen	-/- 493	-/- 473	-/- 363	-/- 363
Ambities samenlevingsagenda	-/- 189	-/- 179	-/- 254	-/- 254
Totaal mutaties PPN 2021	-/- 526	-/- 514	-/- 653	-/- 725
Geraamd resultaat na mutaties PPN 2021	-/- 526	-/- 514	-/- 653	-/- 549
Voorgestelde maatregelen	152	292	292	292
Geraamd resultaat PPN 2021 na maatregelen	-/- 374	-/- 222	-/- 361	-/- 257

De financiële mutaties, die in deze Perspectiefnota zijn verwerkt, worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

Voor een goed beeld van het financieel meerjarenperspectief is naast het geraamd resultaat ook inzicht nodig in het onderscheid tussen incidenteel en structureel resultaat. Het structureel resultaat geeft aan of er sprake is van een 'structureel sluitende begroting'.

Bedragen x € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
Geraamd resultaat PPN 2021 na maatregelen	-/- 374	-/- 222	-/- 361	-/- 257
Af: Incidenteel geraamd resultaat	468	364	-/- 23	-
Geraamd 'structureel' resultaat PPN 2021 na maatregelen	-/- 842	-/- 586	-/- 338	-/- 257

De begroting 2020 liet een nadelig structureel resultaat zien in de jaren 2020 tot en met 2022 en een structureel sluitende begroting van 2023. In de begroting 2021 moeten wij een structureel sluitende begroting presenteren voor de jaren 2023 én 2024. In hoofdstuk 3 in deze Perspectiefnota 2021 schetst het college de mogelijkheden voor een structureel sluitende begroting vanaf het jaar 2023.

2.1. Uitgangspunten Begroting 2021

Bij het opstellen van de Begroting 2021 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Onderwerp	Uitgangspunten voor de Begroting 2021
Personele budgetten	In de Perspectiefnota 2021 is rekening gehouden met de CAO die loopt tot 1 januari 2021. Op dit moment zijn de onderhandelingen over een nieuwe CAO tot nader order opgeschort vanwege de onzekere financiële positie van gemeenten als gevolg van de corona crisis. Hoe groot de schade is en welke compensatie gemeenten krijgen van het Rijk is nog niet duidelijk. In de begroting 2021 is op dit onderdeel mogelijk nog bijstelling van de begroting nodig op grond van de uitkomsten van de onderhandelingen.
Prijswontwikkeling materiële budgetten	Wij passen <u>geen</u> algemene indexering toe op de materiële budgetten. Wij streven ernaar om permanent te innoveren en te besparen en daarmee ruimte te scheppen voor de ambities van de Samenlevingsagenda. Als budgetten 'aantoonbaar' te laag blijken te zijn dan wordt een verhoging van het budget als autonome ontwikkeling in de Begroting 2021 verwerkt. In onderdeel 2.3 van deze Perspectiefnota zijn de autonome ontwikkelingen, die wij op dit moment voor 2021 voorzien, opgenomen.
Subsidies	Wij passen <u>geen</u> algemene indexering (voor personele en materiële kosten) toe op subsidies aan 'maatschappelijke partners'. Op grond van de ingediende subsidie aanvragen wordt beoordeeld of toekenning van indexering noodzakelijk is. In onderdeel 2.3 van deze Perspectiefnota zijn de autonome ontwikkelingen, die wij op dit moment voor 2021 voorzien, opgenomen.
Rente	De interne rekenrente bedraagt 1,0%. Voor de grondexploitatie wordt een rekenrente gehanteerd van 1,8%.
Algemene uitkering	Voor de raming van de algemene uitkering gaan wij in de Begroting 2021 uit van de meicirculaire 2020. Bij het ambtelijk afronden van deze Perspectiefnota 2021 is uitgegaan van de decembercirculaire 2019. De financiële effecten van de meicirculaire 2020, die eind mei is gepubliceerd, kon niet tijdig meer worden geanalyseerd om te verwerken in deze Perspectiefnota 2021. De effecten van de meicirculaire 2020 presenteren wij in een afzonderlijke raadsinformatiebrief voor de Algemene beschouwingen.
Woonlasten	In het coalitieakkoord is afgesproken dat voor de woonlasten als totaal een 0-lijn (geen stijging) wordt gehanteerd. Gestreefd wordt naar lastenverlichting voor inwoners en ondernemers. Wij maken hierop alleen een uitzondering als het vangnet in het sociale domein in het gedrang komt. Gezien de kostenontwikkeling in het sociaal domein is in de Begroting 2020 een uitzondering gemaakt. Voor de jaren 2020 tot en met 2023 is een jaarlijkse stijging van de OZB opgenomen van 1,55%. Het deel van de precario op kabels en leidingen dat tot en met 2021 één op één aan inwoners en ondernemers in Alblasterdam wordt doorgerekend (€ 155.000) zetten wij in 2022 om in OZB. In hoofdstuk 3 is opgenomen welke oplossingsrichtingen het college ziet op het gebied van de woonlasten richting een structureel sluitende begroting 2021-2024.
Overige tarieven	Voor de overige tarieven gelden veelal wettelijke kaders, zoals bijvoorbeeld de Wet Markt en Overheid. Voor veel tarieven is maximaal kostendekkend dan wel een maximum tarief een wettelijk kader. Jaarlijks wordt beoordeeld of tarieven (maximaal) kostendekkend zijn en worden de tarieven opnieuw vastgesteld. In deze Perspectiefnota stellen wij een verhoging van de leges omgevingsvergunningen voor in onderdeel 2.6.

2.2. Algemene uitkering

In de Perspectiefnota 2021 is de raming van de algemene uitkering opgenomen die is gebaseerd op de decembercirculaire 2019. De meicirculaire 2020 is bepalend voor het financieel meerjarenperspectief van Alblasserdam. De financiële effecten van de meicirculaire 2020, die eind mei is gepubliceerd, konden niet tijdig meer worden geanalyseerd om te verwerken in deze Perspectiefnota 2021. De algemene uitkering in de Begroting 2021 ramen wij op grond van de meicirculaire 2020.

De financiële effecten van de meicirculaire 2020 lichten wij op hoofdlijnen toe in een afzonderlijke raadsinformatiebrief voor de Algemene beschouwingen.

2.3. Gemeenschappelijke regelingen

Algemeen

In deze Perspectiefnota is rekening gehouden met de financiële effecten van de concept begrotingen 2021 van de gemeenschappelijke regelingen. In de raad van juni 2020 worden deze begrotingen inclusief de zienswijzen behandeld.

In de Perspectiefnota 2021 zijn de volgende mutaties in de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen verwerkt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
GR Drechtsteden (scenario groen)	-/- 410	-/- 458	-/- 487	-/- 536
GR Dienst Gezondheid en Jeugd (scenario 1)	-/- 159	-/- 196	-/- 228	-/- 228
GR Omgevingsdienst ZHZ	-/- 266	-/- 266	-/- 266	-/- 266
GR Veiligheidsregio ZHZ	-/- 31	-/- 31	-/- 31	-/- 31
GR Drechtwerk	62	66	47	7
GR SVHW	-/- 12	-/- 12	-/- 12	-/- 12
GR Sportpark Souburgh	-	-	-	-
Totaal	-/- 816	-/- 897	-/- 977	-/- 1.066

GR Drechtsteden

In de begroting 2021 van de GR Drechtsteden zijn voor de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) meerdere scenario's gepresenteerd in het meerjarenperspectief. Een groen, geel en rood scenario. Dit zijn realistische scenario's maar om inzicht te geven in alle onzekerheden is de mogelijke ontwikkeling in het meerjarenperspectief op deze wijze in een bandbreedte weergegeven. In de meerjarenbegroting is de onderkant van de bandbreedte (het groene scenario) verwerkt.

In de begroting 2020 hebben wij in het meerjarenperspectief geen volumeontwikkeling geraamd, maar het niveau van de kosten voor 2020 ook geraamd voor 2021 tot en met 2023. In deze Perspectiefnota hebben wij wel volumeontwikkeling geraamd. Het scenario groen zoals opgenomen in de meerjarenbegroting van de GRD is geraamd in deze Perspectiefnota 2021. De taakstelling voor de Sociale Dienst Drechtsteden van € 2,9 miljoen (aandeel Alblasserdam € 150.000) is in de Perspectiefnota geraamd. In de begroting 2021 van de GRD is een stelpost opgenomen voor het geval deze taakstelling niet wordt gerealiseerd. In deze Perspectiefnota is hiervoor geen stelpost opgenomen. Het niet realiseren van deze taakstelling kunnen wij opvangen in de post onvoorzien.

In onderdeel 2.7 is de omvang van de risico's van de scenario's geel en rood nader toegelicht.

Organisatie Groeiagenda

De organisatie rond de groeiagenda is overgegaan van de Bureau Drechtsteden naar de gemeente Dordrecht. Een aantal zaken, zoals overheveling van budgetten die nog in de begroting 2021 van de GRD zijn opgenomen naar de begroting van de gemeente Dordrecht moet nog worden geformaliseerd. Er is een bestuurlijke afspraak dat de middelen die hiervoor deze collegeperiode beschikbaar zijn vast staan.

GR Dienst Gezondheid Jeugd

In de begroting 2021 van de GR Dienst Gezond en Jeugd zijn voor de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) meerdere scenario's gepresenteerd in het meerjarenperspectief. Een scenario 1, 2a, 2b en 3. Dit zijn realistische scenario's maar om inzicht te geven in alle onzekerheden is de mogelijke ontwikkeling in het meerjarenperspectief op deze wijze in een bandbreedte weergegeven. In de meerjarenbegroting is de onderkant van de bandbreedte (scenario 1) verwerkt.

Scenario 1 zoals opgenomen in de meerjarenbegroting van de SOJ is geraamd in deze Perspectiefnota 2021. In onderdeel 2.7 is de omvang van de risico's van de scenario's 2a, 2b en 3 nader toegelicht.

GR Omgevingsdienst ZHZ

De algemene inwoner bijdrage 2021 is bijgesteld door de toegepaste loon- en prijscompensatie. Voor de wettelijke taken die OZHZ voor de gemeente uitvoert stelt OZHZ in samenwerking met de gemeente een jaarprogramma 2021 op. In de begroting 2021 is het jaarprogramma 2020 vooralsnog geïndexeerd.

Er is een analyse uitgevoerd op de kostendekkendheid van de leges omgevingsvergunningen. In onderdeel 2.6. zijn de uitkomsten daarvan toegelicht.

GR Veiligheidsregio ZHZ

De bijdrage 2021 is € 31.000 hoger dan 2020 door de toegepaste loon- en prijscompensatie.

GR Drechtwerk

De bijdrage 2021 is € 62.000 lager dan volgens het meerjarenperspectief 2021-2023 in de begroting 2020. De bedragen voor 2022 tot en met 2024 zijn ook lager.

GR SVHW

De ontwerpbegroting 2021 van SVHW leidt tot een stijging van de gemeentelijke bijdrage met € 12.000.

GR Sportpark Souburgh

Uit de beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor de begroting 2021 van de GR Sportpark Souburgh blijkt nog geen aanpassing van de gemeentelijke bijdrage. De gemeente Alblasterdam en de GR Sportpark Souburgh werken mee aan de verplaatsing van de camperplaatsen naar Souburgh. De financiële effecten van deze ontwikkeling voor de gemeente Alblasterdam zijn in deze Perspectiefnota 2021 verwerkt bij het onderdeel ambities.

Ontwikkeling bijdragen aan verbonden partijen

De steeds grotere gap tussen kosten en rijksmiddelen geeft in de komende jaren een opwaartse druk in het budgetbeslag van bijdragen aan verbonden partijen in onze begroting. Dit stijgt bij de meest positieve scenario's uit de begrotingen van deze verbonden partijen van 49% in 2021 naar 53% in 2024. Wij zien deze opwaartse druk ook bij andere (Drechtsteden) gemeenten. Wij lopen hier tegen een kritische grens.

In onderstaande tabellen is het aandeel van bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen in het totaal van de begroting weergegeven voor de Begroting 2020 en de Perspectiefnota 2021.

Begroting 2020

Bedragen * € 1.000	2021	2022	2023	2024
Bijdragen aan verbonden partijen	25.141	24.953	24.965	24.965
Overige lasten lokaal	26.641	25.355	23.680	23.680
Totaal lasten	51.782	50.308	48.645	48.645
Totaal baten	51.782	50.308	48.645	48.821
Geraamd resultaat	-	-	-	176
Aandeel gemeenschappelijke regelingen in totaal lasten	49%	50%	51%	51%

Perspectiefnota 2021

Bedragen * € 1.000	2021	2022	2023	2024
Bijdragen aan verbonden partijen	26.211	26.212	26.425	26.640
Overige lasten lokaal	27.086	25.770	24.095	24.095
Totaal lasten	53.297	51.982	50.520	50.735
Totaal baten	52.923	51.760	50.159	50.478
Geraamd resultaat	-/- 374	-/- 222	-/- 361	-/- 257
Aandeel gemeenschappelijke regelingen in totaal begroting	49%	50%	52%	53%

2.4. Autonome ontwikkelingen

In de Perspectiefnota 2021 zijn de volgende (autonome) ontwikkelingen verwerkt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
Effecten 1 ^e burap 2020	-/- 166	-/- 166	-/- 56	-/- 56
Loonontwikkeling 2021	-/- 81	-/- 81	-/- 81	-/- 81
Indexatie subsidies	-/- 60	-/- 60	-/- 60	-/- 60
Dividend Eneco / lagere rentelasten	-/- 53	-/- 53	-/- 53	-/- 53
Sporthallen en zwembad	-/- 100	-/- 100	-/- 100	-/- 100
Accountantskosten	-/- 13	-/- 13	-/- 13	-/- 13
Integraal huisvestingsplan (onderzoek)	-/- 20	-	-	-
Totaal (autonome) ontwikkelingen	-/- 493	-/- 473	-/- 363	-/- 363

Effecten 1^e bestuursrapportage 2020

In de 1^e bestuursrapportage 2020 is een aantal ontwikkelingen opgenomen, die een financiële doorwerking hebben in het meerjarenperspectief. De belangrijkste ontwikkelingen betreffen de tijdelijke extra capaciteit in 2020 tot en met 2022, de invoering van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WVGZ), dienstverlening en de kapitaallasten van de kredieten vervanging riolering Johan de Wittstraat en herstel keermuur Plantageweg.

Loonontwikkeling 2021

In de Begroting 2020 is rekening gehouden met het loonkostenniveau op prijspeil 2020 op grond van de CAO die loopt tot 1 januari 2021. De loonsverhogingen in 2020 hebben in 2021 nog door omdat dan het hele jaar dit loonniveau geldt. Zie verder ook de uitgangspunten in onderdeel 2.1.

Indexatie subsidies

Wij passen geen algemene indexering (voor personele en materiële kosten) toe op subsidies aan 'maatschappelijke partners'. Op grond van de ingediende subsidie aanvragen wordt beoordeeld of toekenning van indexering noodzakelijk is. In deze Perspectiefnota is een inschatting opgenomen van de benodigde verhoging van het subsidieplafond voor 2021.

Dividend Eneco / lagere rentelasten

Door de verkoop van de aandelen Eneco in 2020 ontvangen wij met ingang van 2021 geen dividend meer van Eneco. In de begroting was rekening gehouden met een structurele dividend opbrengst van € 237.000. In 2020 trekken wij minder externe financiering aan en financieren wij met de eigen middelen vanuit de opbrengst van de verkoop Eneco in 2020. De rentelasten zijn € 184.000 lager.

Sporthallen en zwembad

In de 1^e bestuursrapportage 2020 is uw raad geïnformeerd over de afwikkeling van de tekorten bij Beheerstichting Sport Alblasserdam en Stichting Sporthal Molenzicht tot en met 2019 en over het risico op tekorten in 2020. Met de besturen van deze stichtingen wordt nog gesproken over de omvang van het structurele tekorten. Op grond van de tekorten over 2019 en de concept begrotingen 2020 kan een aanvullende subsidie nodig zijn van maximaal € 130.000. In de Perspectiefnota 2021 houden wij rekening met structureel hogere subsidie aan deze stichtingen voor een totaal bedrag van € 100.000.

Accountantskosten

Met de huisaccountant is naar aanleiding van de eerste controle over het boekjaar 2017 achteraf nog een discussie gevoerd over de meerkosten van deze controle. In de auditcommissie is de uitkomst van deze discussie uitgebreid met de accountant besproken. Het budget voor de accountantscontrole is structureel verhoogd. Daarnaast wordt het budget jaarlijks geïndexeerd.

Integraal huisvestingsplan (onderzoek)

Het integraal huisvestingsplan is vastgesteld. In 2021 zal een haalbaarheidsonderzoek (business case) worden uitgevoerd naar het eerste scenario. De kosten bedrag naar verwachting € 20.000.

2.5. Ambities Samenlevingsagenda

In de Perspectiefnota 2021 zijn de volgende financiële effecten voor de ambities uit de Samenlevingsagenda verwerkt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
Gebiedsontwikkeling Nedstaal	-	-	-/- 85	-/- 85
Verplaatsing camperplaatsen	-/- 24	-/- 24	-/- 24	-/- 24
Luchtkwaliteit (inclusief meetpunt)	-/- 20	-/- 20	-/- 20	-/- 20
Uitvoeringsprogramma Gebiedsperspectief Kinderdijk	-/- 25	-/- 15	-/- 5	-/- 5
Regiodeal / groeiagenda (kapitaallasten projecten)	-	-	-/- 35	-/- 35
Dekking uit bestemmingsreserve Eneco gelden	-	-	35	35
Dok 12	-/- 20	-/- 20	-/- 20	-/- 20
Smile 2.0	-/- 50	-/- 50	-/- 50	-/- 50
Programmacoördinator Bibliotheek	-/- 50	-/- 50	-/- 50	-/- 50
Totaal ambities Samenlevingsagenda	-/- 189	-/- 179	-/- 254	-/- 254

Gebiedsontwikkeling Nedstaal

In de raad van 30 september 2019 is het voorstel Gebiedsontwikkeling Nedstaal behandeld. De structurele kapitaallasten naar aanleiding van dit besluit zijn in deze Perspectiefnota 2021 verwerkt.

Verplaatsing camperplaatsen

De structurele kosten als gevolg van de verplaatsing van de camperplaatsen van het Havengebied naar Souburgh zijn in deze Perspectiefnota 2021 verwerkt. Uw raad is hierover geïnformeerd in de raadsinformatiebrief Start project "Meewerken realisatie camperplaats Kinderdijk op Souburgh" van 25 oktober 2019.

Luchtkwaliteit (inclusief meetpunt)

In het actieprogramma Luchtkwaliteit wordt gewerkt vanuit 3 sporen: Bewustwording, Lokale maatregelen en Lobby. Het (voortzetten van het) meetpunt waarmee de luchtkwaliteit wordt gemonitord brengt aanzienlijke kosten met zich mee. Binnen het kader van het actieprogramma wordt de inzet op bewustwording(campagnes) voortgezet. Ook de ondertekening van het Schone Lucht Akkoord (SLA) en de daaruit voortvloeiende maatregelen vragen om inzet. De som van het voortzetten van de sporen is nu verwerkt in voorliggende Perspectiefnota.

Uitvoeringsprogramma Gebiedsperspectief Kinderdijk

Op 26 mei 2020 heeft de raad het Uitvoeringsprogramma Toekomst Kinderdijk 2020-2025 vastgesteld. Binnen dit kader vindt de verdere uitrol van visitorsmanagement plaats; waaronder de continuering van het systeem van shuttlebusjes en de invoering van vergunning parkeren per seizoen 2021. Hierover is de raad in april jl. reeds geïnformeerd. Gezien de ontwikkelingen in de toeristensector in deze bijzondere tijd ligt het niet voor de hand dat de continuering van het systeem van shuttlebussen in 1 keer budget neutraal zal zijn (kostendekkend). Daarom wordt hiervoor in 2021 een bedrag gereserveerd van € 20.000 en in 2022 € 10.000 om per 2023 kostendekkend te kunnen zijn. Voor de administratieve afhandeling van parkeervergunningen en de administratieve borging hiervan bedragen de kosten € 5.000 per jaar.

Regiodeal / groeiagenda

Een bijdrage uit de gelden van de Regiodeal voor de groeiagenda stelt cofinanciering door de gemeente Alblasterdam als voorwaarde. De projecten Haven-Zuid Alblasterdam (– transferium), Nedstaal (-Peute) en Kansrijk op het Nedstaalterrein, maken onderdeel uit van de Regiodeal. In 2019 heeft uw raad al ingestemd met uitvoering van het project Nedstaal (-Peute). De dekking van de kapitaallasten voor dit project is verwerkt in deze Perspectiefnota. Voor de overige projecten moet nog definitieve besluitvorming door uw raad plaatsvinden. Wij stellen voor kapitaallasten van investeringen in deze projecten te dekken met een structurele bijdrage uit de bestemmingsreserve Enecogelden. Wij verwachten dat dit zal gaan om de kapitaallasten van investeringskredieten tussen de € 1,0 en € 4,0 miljoen. Incidentele uitgaven ten laste van de exploitatie dekken wij met een incidentele bijdrage uit de bestemmingsreserve Enecogelden. De dekking voor de cofinanciering die als voorwaarde wordt gesteld voor een bijdrage uit de Regiodeal is daarmee geborgd in deze Perspectiefnota 2021.

DOK12

In het sociaal domein zijn wij bezig met een "beweging naar voren" die ervoor moet zorgen dat meer zorg eerder en meer lokaal en met minder bureaucratie omkleedt kan worden gegeven. Dit maakt het mogelijk dat zorg eerder kan worden afgeschaald en we beter grip hebben op die zorg. De vermeerdering van lokale taken betekent ook dat meer partijen moeten gaan samenwerken en bij voorkeur ook gezamenlijk gehuisvest worden. Eind 2020 / 1e kwartaal 2021 wordt een gezamenlijke toegang voor inwoners van 0 tot 100 jaar met een hulpvraag (Concept DOK 12) – onderdeel van de transformatie in het sociaal domein – gerealiseerd in het pand van de Bibliotheek.

Smile 2.0

Voor de transformatie in het sociaal domein zijn lokaal 5 opgaven benoemd. De ontwikkeling van 1 centrale toegang (concept DOK12) voor inwoners van 0 tot 100 jaar is daarvan één; de tweede opgave is doorontwikkeling van ons lokaal leerwerkbedrijf (Smile 2.0) als een belangrijke landingsplek voor (mens)ontwikkeling en participatie in de samenleving. Smile gaat met mensen met afstand tot de arbeidsmarkt invulling geven aan de horecafunctie in de Rederij. Afgelopen jaar heeft het bestuur een nieuw beleidsplan vastgesteld. In 2020 wordt het gesprek met het bestuur van Smile gevoerd om een heldere profielkeuze te maken voor Smile 2.0. De gemeente ontvangt nu nog jaarlijks een bijdrage van Smile. De bijdrage van Smile aan de gemeente staat onder druk. Smile zal de middelen die vrijkomen door een lagere financiële bijdrage van Smile aan de gemeente inzetten voor de noodzakelijke doorontwikkeling en het waarborgen van een gezonde financiële positie in de toekomst.

Programmacoördinator Bibliotheek

De Bibliotheek Aan Zet is een ontmoetingsplek in De Rederij die bijdraagt aan persoonlijke ontwikkeling van de inwoners door het organiseren van workshop, lezingen, debatten en spreekuren met maatschappelijke partners én uit de gemeente. De programma coördinator is verantwoordelijk voor het samenstellen, ontwikkelen en lanceren van een inspirerende programmering met partners uit De Rederij en andere maatschappelijke organisaties en is tevens aanspreekpunt van de bibliotheekmedewerkers en vrijwilligers omtrent diverse activiteiten.

2.6. Voorgestelde maatregelen

In de Perspectiefnota 2021 zijn de volgende voorgestelde maatregelen verwerkt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
Leges omgevingsvergunningen	152	292	292	292
Totaal oplossingsrichtingen	152	292	292	292

Leges omgevingsvergunning

Uit een analyse van de kostendekkendheid van de leges omgevingsvergunningen blijkt dat kostendekkendheid lager is dan 100%. Voorgesteld wordt de tarieven te verhogen per 1 januari 2021 naar 100% kostendekkendheid. De omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. Vanaf die datum is het ook mogelijk om leges op te leggen voor milieutaken. Het tarief hiervoor is gebaseerd op 100% kostendekkendheid.

2.7. Risico's

De kostenstijging in het sociaal domein en de Corona crisis zijn de belangrijkste risico's voor de gemeente in de komende jaren. Voor een financieel gezond perspectief is het noodzakelijk dat het Rijk de gemeente Alblasterdam en alle gemeenten in Nederland voldoende compenseert. In deze paragraaf worden deze risico's en een aantal overige risico's voor de begroting 2021 nader toelicht.

Scenario's sociaal domein

In de begroting 2021 van de GR Drechtsteden zijn voor de SDD meerdere scenario's gepresenteerd in het meerjarenperspectief. Een groen, geel en rood scenario. Dit zijn realistische scenario's maar om inzicht te geven in alle onzekerheden is de mogelijke ontwikkeling in het meerjarenperspectief op deze wijze in een bandbreedte weergegeven. In de meerjarenbegroting is de onderkant van de bandbreedte (het groene scenario) verwerkt. In de begroting 2021 van het onderdeel SOJ van de GR Dienst Gezondheid en Jeugd zijn ook meerdere scenario's weergegeven.

De financiële effecten van het groene scenario van de SDD en scenario 1 van de SOJ zijn in deze Perspectiefnota 2021 verwerkt. In onderstaande tabellen is inzicht gegeven in de mogelijke effecten van de andere scenario's voor de gemeente Alblasterdam.

Scenario's GRD/SDD:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
groen scenario	-/- 410	-/- 458	-/- 487	-/- 536
geel t.o.v. groen scenario	-/- 282	-/- 448	-/- 699	-/- 960
geel scenario totaal	-/- 692	-/- 906	-/- 1.186	-/- 1.496
rood t.o.v. geel scenario	-/- 285	-/- 462	-/- 710	-/- 983
rood scenario totaal	-/- 977	-/- 1.368	-/- 1.896	-/- 2.479

Scenario's DGJ/SOJ:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
scenario 1	-/- 159	-/- 196	-/- 228	-/- 228
scenario 2a t.o.v. scenario 1	-/- 328	-/- 322	-/- 91	-/- 91
Scenario 2a totaal	-/- 487	-/- 518	-/- 319	-/- 319
scenario 2b t.o.v. scenario 2a	-/- 292	-/- 295	-/- 297	-/- 297
Scenario 2b totaal	-/- 779	-/- 813	-/- 616	-/- 616
scenario 3 t.o.v. scenario 2b	48	-/- 199	-/- 433	-/- 434
Scenario 3 totaal	-/- 731	-/- 1.012	-/- 1.049	-/- 1.050

Beschermd wonen

In het meerjarenperspectief in de begroting 2020 is een structureel overschot opgenomen voor Beschermd wonen. De komende jaren worden een aantal wijzigingen rond bescherm wonen doorgevoerd zoals de openstelling van de Wet langdurige zorg en een nieuw objectief verdeelmodel voor beschermd wonen, met een bijbehorend ingroeipad.

Cliënten met een Wlz-indicatie krijgen zorg vanuit de Wlz in plaats van de WMO. In de meicirculaire 2020 worden de budgettaire effecten verwerkt voor de jaren 2021 en verder. In de raadsinformatiebrief over de financiële effecten van de meicirculaire 2020 informeren wij de raad over de mogelijke financiële consequenties voor het aandeel van Alblisserdam in het overschot op beschermd wonen.

De taak beschermd wonen en bijbehorende middelen gaat op termijn over van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. Deze doordecentralisering beperkt zich tot nieuwe cliënten en er is sprake van een ingroeipad van 10 jaar. Rijk en VNG zijn overeengekomen dat het nieuwe objectieve verdeelmodel vanaf 2022 stapsgewijs zal worden ingevoerd. De financiële consequenties hiervan verwerken wij voor het eerst in de begroting 2022.

Verder zal de volume-indexering voor bescherm wonen voor het jaar 2021 pas in de septembercirculaire 2020 worden verwerkt.

Corona crisis

De (financiële) gevolgen van de Corona crisis voor de langere termijn zijn uiterst onzeker. De effecten van de gezondheids crisis op de economie zijn afhankelijk van de duur van de getroffen contact maatregelen én van de duur en diepgang van de recessie. Op dit moment zijn de gevolgen voor de gemeente Alblisserdam nog niet in te schatten en niet financieel te vertalen. In deze Perspectiefnota 2021 zijn de financiële gevolgen van de Corona crisis nog niet verwerkt.

Op weg naar de begroting 2021 gaan wij denken in verschillende scenario's. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft in maart 2020 vier mogelijke scenario's geschetst voor de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. Wij gebruiken dit soort (bijgestelde) scenario's voor Nederland om de financiële gevolgen voor de gemeente Alblisserdam in de begroting 2021 in te schatten.

Wij verwachten niet dat bij het opmaken van de begroting 2021 met het Rijk al definitieve afspraken zijn gemaakt over de compensatie van gemeenten voor de financiële effecten van de Corona crisis op langere termijn. Uitgangspunt voor de begroting 2021 en het meerjarenperspectief 2022-2024 is dat het Rijk de gemeenten volledig compenseert voor de gevolgen van de Corona crisis. De financiële effecten van scenario's worden voor zover mogelijk in beeld gebracht. Vanwege de grote onzekerheden kunnen deze niet betrouwbaar genoeg worden ingeschat, zodat wij deze effecten niet financieel verwerken in de begroting 2021 en het meerjarenperspectief 2022-2024.

Dividend Stedin

Stedin moet de komende jaren grote investeringen doen in het netwerk in het kader van de klimaatambities. Daarnaast kan Stedin tariefverhogingen die Tennet naar Stedin heeft doorgevoerd per 1 januari 2020 niet eerder dan per 1 januari 2022 verrekenen in de tarieven naar afnemers van Stedin. Het dividend van Stedin over de jaren 2020 tot en met 2021 dat wordt verstrekt in 2021 en 2022 komt hierdoor onder druk te staan. Door beperktere dividend uitkering van Stedin komen de kosten van de verduurzaming voor rekening van de gemeenten. Via een lobby wordt getracht de rekening niet eenzijdig bij gemeenten neer te leggen, maar rechtvaardig te verdelen over verschillende overheden en de gebruikers.

3. Zoekrichtingen op weg naar een structureel sluitende begroting

De begroting 2020 liet een nadelig structureel resultaat zien in de jaren 2020 tot en met 2022 en een structureel sluitende begroting van 2023. In de begroting 2021 moeten wij een structureel sluitende begroting presenteren voor de jaren 2023 én 2024.

Deze Perspectiefnota 2021 geeft het volgende beeld van het financieel meerjarenperspectief.

Bedragen x € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
Geraamd resultaat PPN 2021 na maatregelen	-/- 374	-/- 222	-/- 361	-/- 257
Af: Incidenteel geraamd resultaat	468	364	-/- 23	-
Geraamd 'structureel' resultaat PPN 2021 na maatregelen	-/- 842	-/- 586	-/- 338	-/- 257

De structurele lasten zijn hoger dan de structurele baten. Zonder aanvullende maatregelen zal er sprake zijn van een structureel tekort in de jaren 2023 en verder. Grofweg beschikt een gemeente over drie knoppen om de financiële situatie te beïnvloeden. Enerzijds kan de gemeente de uitgaven (tijdelijk) verlagen, waardoor ambities mogelijk niet of pas later worden gerealiseerd. Anderzijds kan de gemeente de inkomsten (vooral via de OZB en lokale heffingen) verhogen. Daarnaast kan de gemeente reserves inzetten om tekorten tijdelijk op te vangen.

Het college blijft inzetten op de lobby naar het Rijk voor voldoende budgetten en in regionaal verband samen met de Drechtstedengemeenten, de Sociale Dienst Drechtsteden en de Serviceorganisatie jeugd te komen tot oplossingen voor de taken werk, zorg en jeugd.

Het college vindt verdergaande maatregelen in de begroting van Alblisserdam onverantwoord. Als het Rijk voor het opmaken van de begroting 2021 onvoldoende over de brug komt met compensatie voor de gestegen kosten in het sociaal domein dan zijn wij genoodzaakt om de inkomsten te verhogen.

Samengevat ziet het college de volgende oplossingsrichtingen naar een structureel sluitende begroting vanaf 2023.

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2021	2022	2023	2024
Meicirculaire 2020	PM	PM	PM	PM
Lokale heffingen	PM	PM	PM	PM
Mutatie in algemene reserve (incidenteel)	PM	PM	-	-
Totaal op te lossen	374	222	364	364

Meicirculaire 2020

De meicirculaire 2020 is net voor de behandeling van deze Perspectiefnota in het college gepubliceerd. Een eerste analyse op hoofdlijnen laat zien dat de gemeente Alblisserdam meer middelen ontvangt van het Rijk, vooral in de jaren 2021 en 2022. In deze Perspectiefnota 2021 is de loon- en prijscompensatie naar prijspeil 2021 al verwerkt. Met name voor de jaren 2023 en 2024 is nog een grondiger analyse noodzakelijk om te beoordelen of de meicirculaire 2020 voor deze jaren al dan niet nog een positief effect heeft ten opzichte van deze Perspectiefnota.

Wij informeren uw raad over deze analyse in een raadsinformatiebrief. Deze zal voor uw raad beschikbaar zijn bij de algemene beschouwingen, zodat u deze kunt betrekken bij uw besluitvorming over deze Perspectiefnota 2021.

Lokale heffingen

In de jaren 2014 tot en met 2019 de nullijn is gehanteerd en zelfs een daling van de woonlasten is gerealiseerd. Om te kunnen investeren in de groeiagenda en in het dorp en om een vangnet te blijven bieden voor de meest kwetsbaren in de samenleving is het noodzakelijk om de woonlasten beperkt te laten stijgen.

In de Begroting 2020 zijn de volgende maatregelen opgenomen:

- voor de jaren 2020 tot en met 2023 is een jaarlijkse stijging van de OZB opgenomen van 1,55%.
- het deel van de precario op kabels en leidingen dat tot en met 2021 één op één aan inwoners en ondernemers in Alblisserdam wordt doorgerekend (€ 155.000) zetten wij in 2022 om in OZB.

Iedere % OZB verhoging levert een bedrag van ongeveer € 47.000. Als het tekort van 2023 en verder alleen met een jaarlijkse verhoging van de OZB moet worden opgelost dan is een jaarlijkse verhoging noodzakelijk van 2,55% in de jaren 2021 tot en met 2023, bovenop de verhoging van 1,55% in deze jaren die al in de begroting 2020 is opgenomen.

Mutatie in de algemene reserve

De tekorten die in de jaren 2021 en 2022 dan nog reesteren moeten dan worden gedekt uit het weerstandsvermogen. Wij streven naar een weerstandsratio van minimaal 1,4. In de begroting 2020 voorzagen wij dat de weerstandsratio terug liep van 2,6 in 2018 naar 1,5 vanaf 2022. Als de weerstandsratio zakt onder de 1,4 dan zal aanvulling van het weerstandsvermogen vanuit de bestemmingsreserve Eneco gelden noodzakelijk zijn om het weerstandsvermogen op peil te houden.

4. Van Perspectiefnota naar begroting

Algemene beschouwingen

Deze Perspectiefnota wordt behandeld in de raad tijdens de Algemene beschouwingen op 8 juli 2020. Het college vraagt de raad zich in ieder geval uit te spreken over het standpunt van het college dat verdergaande maatregelen onverantwoord zijn én dat inkomsten verhogen de enige mogelijkheid is als het Rijk de gemeente onvoldoende compenseert voor de opgelopen kosten in het sociaal domein. De Algemene beschouwingen zijn ook het moment voor de raad om richting te geven aan het college over de mate waarin het aan de knoppen, zoals het weerstandsvermogen, de lokale lasten, het ambitieniveau en het voorzieningenniveau in het dorp, kan draaien richting een sluitende begroting.

Naast deze Perspectiefnota 2021 komt er voor de zomer nog aanvullende relevante informatie beschikbaar over de effecten van de meicirculaire 2020. Deze informatie kan de raad betrekken bij de algemene beschouwingen.

Op weg naar een sluitende begroting

In deze Perspectiefnota 2021 is een structureel sluitend perspectief vanaf het jaar 2023 opgenomen. Het college zal de komende maanden nadenken over mogelijke scenario's als gevolg van de Corona crisis. Afhankelijk van de ontwikkelingen zal het college indien nodig alternatieve voorstellen aan de raad voorleggen in de begroting 2021.

De behandeling van de begroting 2021 staat gepland op dinsdag 10 november 2020.

Bestemmingsreserve Enecogelden

Bij de besluitvorming over de verkoop van Eneco hebben wij toegezegd bij de Perspectiefnota 2021 te komen met een voorstel over de besteding van de Enecogelden. Door alle ontwikkelingen in de afgelopen periode, met name de Corona crisis, zijn wij nu nog niet zover om een definitief voorstel te doen.

In de 1^e bestuursrapportage 2020 is voorgesteld om de opbrengst van de verkoop van de Enecogelden te storten in een bestemmingsreserve Enecogelden. Deze reserve kan onder meer worden ingezet voor: 1) verbeteren schuldpositie; 2) aanzuivering weerstandsvermogen; 3) incidenteel in te zetten voor ambities en gevolgen Corona crisis.

In deze Perspectiefnota 2021 is voorgesteld de kapitaallasten van projecten in het kader van de regiodeal / groeiagenda te dekken uit de genoemde bestemmingsreserve Enecogelden. Wij verwachten dat van Alblasterdam een bedrag aan cofinanciering wordt verwacht van € 1,0 tot € 4,0 miljoen. Een bijdrage uit de reserve ter dekking van de kapitaallasten voor projecten voor een bedrag van € 1,0 miljoen is in deze Perspectiefnota verwerkt. Wij verwachten binnenkort besluitvorming over de toekenning van een bijdrage uit de regiodeal aan de projecten van de verschillende gemeenten. In de begroting 2021 zal een definitief voorstel worden opgenomen.

Uiterlijk bij de Begroting 2021 legt het college een voorstel voor aan de raad over de bestedingsdoelen van de bestemmingsreserve Enecogelden.